

ΠΡΟΟΔΟΣ ΜΑΘ. ΑΝΑΛΥΣΗΣ, ΣΑΤΜ, 8/12/2022
ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΘΕΜΑΤΩΝ

Θέμα 1. (3,5 μον)

(1.1) (1,5 μον) Υπολογίστε τα παρακάτω αθροίσματα:

$$(1) \sum_{n=0}^{\infty} \left(\frac{3}{4}\right)^n = 1 + \frac{3}{4} + \left(\frac{3}{4}\right)^2 + \dots$$

$$(2) \sum_{n=0}^{\infty} \frac{(-1)^n}{n!} = 1 - \frac{1}{1!} + \frac{1}{2!} - \frac{1}{3!} + \dots$$

$$(3) \sum_{n=0}^{\infty} (-1)^n \frac{\pi^{2n+1}}{(2n+1)!} = \frac{\pi}{1!} - \frac{\pi^3}{3!} + \frac{\pi^5}{5!} - \dots$$

(1.2) (0,5 μον) Γιατί η σειρά $\sum_{n=0}^{\infty} \cos\left(\frac{1}{n}\right)$ αποκλίνει?

(1.3) (0,5 μον) Δώστε παράδειγμα ακολουθίας (a_n) με $\sum_{n=1}^{\infty} a_n = +\infty$ ενώ $\sum_{n=1}^{\infty} a_n^2 = s \in \mathbb{R}$.

(1.4) (0,5 μον) Είναι δυνατόν η δυναμοσειρά $\sum_{n=0}^{\infty} a_n x^n$ να αποκλίνει για $x = 1$ και να συγκλίνει για $x = 2$?

(1.5) (0,5 μον) Υπολογίστε την τιμή του ολοκληρώματος $\int_0^1 \frac{1}{1+x^2} dx$.

Απόδειξη. (1.1)

(1) Είναι η δυναμοσειρά $\sum_{n=0}^{\infty} x^n = 1 + x + x^2 + \dots = \frac{1}{1-x}$ για $x = \frac{3}{4}$. Άρα

$$\sum_{n=0}^{\infty} \left(\frac{3}{4}\right)^n = \frac{1}{1-\frac{3}{4}} = 4$$

(2) Είναι η δυναμοσειρά $\sum_{n=0}^{\infty} \frac{x^n}{n!} = e^x$ για $x = -1$, οπότε

$$\sum_{n=0}^{\infty} \frac{(-1)^n}{n!} = e^{-1}$$

(3) Είναι η δυναμοσειρά $\sum_{n=0}^{\infty} (-1)^n \frac{x^n}{(2n+1)!} = \frac{x}{1!} - \frac{x^3}{3!} + \frac{x^5}{5!} - \dots = \sin x$ για $x = \pi$. Άρα

$$\sum_{n=0}^{\infty} (-1)^n \frac{\pi^{2n+1}}{(2n+1)!} = \sin \pi = 0$$

(1.2) Γνωρίζουμε ότι αν μια σειρά $\sum_{n=0}^{\infty} a_n$ συγκλίνει τότε $\lim_{n \rightarrow \infty} a_n = 0$ ή ισοδύναμα αν η (a_n) δεν συγκλίνει στο 0 τότε η σειρά $\sum_{n=0}^{\infty} a_n$ αποκλίνει. Επειδή λοιπόν, $\lim_{n \rightarrow \infty} \cos\left(\frac{1}{n}\right) = \lim_{x \rightarrow 0} \cos x = \cos 0 = 1 \neq 0$

η σειρά $\sum_{n=0}^{\infty} \cos\left(\frac{1}{n}\right)$ αποκλίνει.

(1.3) Αν $a_n = \frac{1}{n}$ τότε $\sum_{n=1}^{\infty} a_n = \sum_{n=1}^{\infty} \frac{1}{n} = +\infty$ ενώ η σειρά $\sum_{n=1}^{\infty} a_n^2 = \sum_{n=1}^{\infty} \frac{1}{n^2}$ συγκλίνει.

(1.4) Όπως γνωρίζουμε, αν R είναι η ακτίνα σύγκλισης της δυναμοσειράς $\sum_{n=0}^{\infty} a_n x^n$ τότε η δυναμοσειρά συγκλίνει για $|x| < R$ και αποκλίνει για $|x| > R$. Άρα αν η δυναμοσειρά συνέκλινε για $x = 2$ θα έπρεπε $R \geq 2$ οπότε θα συνέκλινε και για $x = 1$, άτοπο. Άρα η δυναμοσειρά αποκλίνει για $x = 2$.

(1.5) Γνωρίζουμε ότι $(\arctan x)' = \frac{1}{1+x^2}$, ισοδύναμα $\int \frac{1}{1+x^2} dx = \arctan x$. Συνεπώς,

$$\int \frac{1}{1+x^2} dx = \arctan x \Big|_0^1 = \arctan 1 - \arctan 0 = \frac{\pi}{4} - 0 = \frac{\pi}{4}$$

□

Θέμα 2. (3 μον) Δίνεται η δυναμοσειρά $f(x) = \sum_{n=1}^{\infty} \frac{x^n}{5^n n}$.

(2.1) (2 μον) Υπολογίστε την ακτίνα σύγκλισης R της δυναμοσειράς και εξετάστε την σύγκλιση της δυναμοσειράς στα σημεία $x = \pm R$. Για ποιά $x \in \mathbb{R}$ η δυναμοσειρά συγκλίνει και για ποιά αποκλίνει?

(2.2) (1 μον) Βρείτε τον τύπο της f' .

Απόδειξη. (2.1) Έχουμε $a_n = \frac{1}{5^n n}$. Ως γνωστόν, η ακτίνα σύγκλισης της δυναμοσειράς δίνεται από τον τύπο $R = 1/\rho$, όπου

$$\rho = \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{a_{n+1}}{a_n} = \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{5^n n}{5^{n+1}(n+1)} = \frac{n}{5(n+1)} = \frac{1}{5} \frac{n}{n+1} = \frac{1}{5}$$

και άρα $R = 5$.

Συνεπώς η δυναμοσειρά συγκλίνει για όλα τα $x \in (-5, 5)$ και αποκλίνει όταν $x < -5$ ή $x > 5$. Μένει να εξετάσουμε τη σύγκλιση στα σημεία $x = -5$ και $x = 5$.

Για $x = -5$ παίρνουμε την σειρά $\sum_{n=1}^{\infty} \frac{(-5)^n}{5^n n} = \sum_{n=1}^{\infty} \frac{(-1)^n}{n}$ που είναι η εναλλάσσουσα αρμονική που ως γνωστόν (Κριτήριο Leibnitz) συγκλίνει.

Για $x = 5$ παίρνουμε την σειρά $\sum_{n=1}^{\infty} \frac{(5)^n}{5^n n} = \sum_{n=1}^{\infty} \frac{1}{n}$ που είναι η αρμονική που ως γνωστόν αποκλίνει.

Άρα η δυναμοσειρά συγκλίνει για $x \in [-5, 5)$ και αποκλίνει παντού αλλού.

(2.2) Έχουμε $f'(x) = \sum_{n=1}^{\infty} n \frac{x^{n-1}}{5^n n} = \sum_{n=1}^{\infty} \frac{x^{n-1}}{5^n} = \frac{1}{5} \sum_{n=1}^{\infty} \left(\frac{x}{5}\right)^{n-1} = \frac{1}{5} \frac{1}{1 - \frac{x}{5}} = \frac{1}{5-x}$.

□

Θέμα 3. (3,5 μον)

(3.1) (2,5 μον) Εξετάστε ως προς τη σύγκλιση την σειρά $\sum_{n=1}^{\infty} \frac{2^n n!}{n^n}$. Ποιό είναι το όριο $\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{2^n n!}{n^n}$?

(3.2) (1 μον) Εξετάστε ως προς τη σύγκλιση την σειρά $\sum_{n=1}^{\infty} \arctan\left(\frac{1}{n}\right)$.

Απόδειξη. (3.1) Έχουμε $a_n = \frac{2^n n!}{n^n}$, οπότε

$$\begin{aligned} \frac{a_{n+1}}{a_n} &= a_{n+1} \cdot \frac{1}{a_n} = \frac{2^{n+1}(n+1)!}{(n+1)^{n+1}} \cdot \frac{n^n}{2^n n!} = 2 \frac{n^n}{(n+1)^{n+1}} \cdot (n+1) \\ &= 2 \frac{n^n}{(n+1)^n} \\ &= 2 \left(\frac{n}{n+1}\right)^n = \frac{2}{\left(1 + \frac{1}{n}\right)^n} \end{aligned}$$

και άρα

$$\lim \frac{a_{n+1}}{a_n} = \lim_{n \rightarrow +\infty} \frac{2}{\left(1 + \frac{1}{n}\right)^n} = \frac{2}{\lim_{n \rightarrow +\infty} \left(1 + \frac{2}{n}\right)^n} = \frac{2}{e} < 1$$

και συνεπώς η σειρά συγκλίνει. Αφού η σειρά συγκλίνει, έχουμε $\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{2^n n!}{n^n} = 0$.

(3.2) Συγκρίνουμε την σειρά με την αρμονική σειρά $\sum_{n=0}^{\infty} \frac{1}{n}$. Επειδή,

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{\arctan\left(\frac{1}{n}\right)}{\frac{1}{n}} = \lim_{x \rightarrow 0} \frac{\arctan x}{x} = \lim_{x \rightarrow 0} \frac{\arctan x - \arctan 0}{x - 0} = (\arctan x)'|_{x=0} = \frac{1}{1+x^2}|_{x=0} = 1$$

και η αρμονική σειρά αποκλίνει, από το κριτήριο Οριακής Σύγκρισης, η σειρά $\sum_{n=1}^{\infty} \arctan\left(\frac{1}{n}\right)$ αποκλίνει. □